

Handläggare
Fadi Alnaji
Telefon: + 46 8 508 28 973

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2018-11-20 p. 13

Boverkets rapporter 2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter och 2018:23 Klimatdeklaration av byggnader samt delbetänkandet SOU 2018:51 Resurseffektiv användning av byggmaterial

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr KS 2018/1308

Förvaltningens förslag till beslut

1. Överlämna miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på Boverkets rapport 2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter.
2. Tillstyrka Boverkets rapport 2018:23 Klimatdeklaration av byggnader.
3. Tillstyrka Boverkets delbetänkande SOU 2018:51, Resurseffektiv användning av byggmaterial
4. Justera ärendet omedelbart

Gunnar Söderström
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Ärendet har remitterats av Kommunstyrelsen till Miljö- och hälsoskyddsnämnden med svarstid senast 2018-11-21. Det består av tre olika delar som remitterats till staden från miljödepartementet:

- Boverket har till regeringen redovisat rapporterna *2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter* och *2018:23 Klimatdeklaration av byggnader*.
- Kommittén för modernare byggregler har till regeringen redovisat delbetänkandet *SOU 2018:51 Resurseffektiv användning av byggmaterial*.

- Förvaltningen svarar på de olika delarna i remissen var och för sig nedan. Här sammanfattas de viktigaste dragen.

Dokumentationssystem för byggprodukter

Boverkets rapport 2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter omfattar förslag på ny lag och förordning om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnader och anläggningar. Boverket har med denna utredning kompletterat tidigare förslag om dokumentationssystem för byggprodukter, en så kallad loggbok, vid nybyggnation.

Med loggboken ska byggprodukter som ingår i byggnader och anläggningar kunna spåras under hela livslängden. Boverket lämnar förslag på regler som bedöms överensstämma med rådande EU-rätt och som kan införas i närtid. Boverket anser inte att reglerna om loggbok ska ingå i plan- och bygglagen (2010:900), PBL, utan finner det lämpligt att de hanteras i en separat reglering. Som tidigast anser Boverket att reglerna bör införas den 1 januari 2021. Förvaltningen är positiv till förslaget men har en del synpunkter.

Klimatdeklaration av byggnader

Under hösten 2017 fick Boverket i uppdrag av regeringen att lämna förslag till en klimatdeklaration av byggnader där livscykelperspektivet beaktas. Boverkets rapport 2018:23 (Klimatdeklaration av byggnader) är en slutredovisning av uppdraget. Förvaltningen tillstyrker att klimatdeklarationer av byggnader blir obligatorisk, men lämnar synpunkter på hur det fortsatta arbetet kan förbättras.

Resurseffektiv användning av byggmaterial

Byggmaterialanvändningen är inte resurseffektiv inom EU eller i Sverige. Kommittén för modernare byggreglers analys har visat att det finns två huvudsakliga hinder för resurseffektiv byggmaterialanvändning:

- brist på information om innehåll i byggprodukter
- brist på ekonomiska incitament att återanvända eller återvinna byggprodukter.

Kommittén föreslår innehållsförteckningar för byggprodukter och ett nationellt främjandepaket för resurseffektiva byggmaterialval. Främjandepaketet innebär att regeringen uppdrar åt Vinnova att skapa beställargrupper, lämna bidrag till utvecklings- och forskningsstudier och sprida information.

Miljöförvaltningen tillstyrker kommitténs förslag men påtalar vikten av kontinuerlig uppdatering av ämnen som ska ingå i innehållsförteckningarna vartefter nya ämnen släpps ut på marknaden. Systemet med innehållsförteckningar bör utformas så att det hjälper

användarna att bedöma ämnens miljö- och hälsofarlighet och att göra bättre val. Det finns också många andra hinder för en resurseffektiv byggmaterialanvändning som förvaltningen har noterat vid sin tillsyn av hantering av rivningsavfall.

Bakgrund

Boverket har till regeringen redovisat rapporterna *2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter* och *2018:23 Klimatdeklaration av byggnader*. Kommittén för modernare byggregler har till regeringen redovisat delbetänkandet *SOU 2018:51 Resurseffektiv användning av byggmaterial*. Dokumenten kan laddas ned från regeringens hemsida

<https://www.regeringen.se/remisser/2018/09/remiss-av-boverkets-rapporter-201822-201823-samt-delbetankandet-sou-201851/>

Regeringen önskar få remissinstansernas synpunkter på rapporterna och förslaget i delbetänkandet om att regeringen bör verka för en reglering om innehållsförteckningar för byggprodukter inom EU-samarbetet.

Ärendet

Ärendet har remitterats av Kommunstyrelsen till Miljö- och hälsoskyddsnämnden med svarstid senast 2018-11-21.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningens synpunkter och förslag för var och en av de remitterade dokumenten redovisas under respektive rubrik nedan.

2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter

En ny lag om loggbok för vissa byggnadsverk

Boverket föreslår i sammanfattning:

- en helt ny lag och förordning om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk
- att det ska införas lagkrav på att upprätta loggbok vid uppförande av nya byggnader som har en bruttoarea över 1000 kvadratmeter
- att det ska införas lagkrav på att upprätta loggbok för nya anläggningar som byggs i form av väg, järnväg, spårvagn eller tunnelbana. Lågtrafikerade vägar med en årsdygnsmedeltrafik (ÅDT) under 2000 fordon ska dock vara undantagna från kravet
- att byggprodukter som stadigvarande ingår i byggnadsverk ska förtecknas i loggboken med vissa undantag

- att loggbokens innehåll omfattar följande uppgifter om byggprodukterna:
  - Artikelinformation (tillverkare, identifikationskod, avsedd användning)
  - Datum för loggning
  - Säkerhetsdatablad, för kemiska produkter enligt Reach, artikel 31
  - Information om kandidatämnen i varor enligt Reach, artikel 33
  - Prestandadeklaration, om produkten är CE-märkt
  - Mängd
  - Placering (fritext)
- att loggbok ska upprättas vid uppförande av nya byggnadsverk och hållas uppdaterad under byggnadsverkets livslängd
- att loggbok ska finnas hos byggnadsverkets ägare under byggnadsverkets livslängd. Boverket föreslår att byggnadsverkets ägare fritt kan välja loggbokssystem så länge som krav på innehåll och vad som i övrigt kommer av lagstiftningen uppfylls. Loggbok ska finnas i elektronisk (digital) form
- att loggbok ska upprättas vid uppförande av nya byggnadsverk och hållas uppdaterad under byggnadsverkets livslängd
- att kommande föreskrifter även bör vara anmälningspliktiga till kommissionen som tekniska föreskrifter enligt EU:s anmälningsdirektiv
- ett stegvist införande där Boverket har gjort vissa avgränsningar i regelförslagets omfattning för att det ska vara tillämpligt på kort sikt

Förvaltningen ställer sig positiv till ny lag och förordning om dokumentationssystem för byggprodukter i byggnadsverk. Förslaget harmoniserar med stadens miljöprogram och kemikalieplan gällande bruket av loggbok i bygg- och anläggningsprojekt.

Användningen av loggbok ger ökad spårbarhet för material som används i byggnadsverket, inklusive farliga ämnen. Detta underlättar framtida förvaltning och materialinventeringar i samband med ändring, sanering eller rivning. Förvaltningen är

även positiv till att val av loggbokssystem ska vara fritt, att loggbok ska finnas tillgänglig i elektronisk (digital) form och hållas uppdaterad under byggnadens hela livslängd.

Byggnader som omfattas

Boverket föreslår att det ska införas lagkrav på upprättande av loggbok vid uppförande av nya byggnader som har en bruttoarea över 1000 kvadratmeter.

Boverket påpekar att avgränsningen gällande bruttoarea till exempel får som följd att många förskolor inte kommer att omfattas av loggbokskrav. Boverket resonerar vidare att loggboken har ett mer omfattande syfte och mål, det vill säga att säkerställa spårbarheten av byggprodukter över tid för att möjliggöra arbetet med giftfri miljö, att öka återanvändning och återvinning av byggprodukter och att byggnaders nuvarande funktion spelar mindre roll. Vidare skriver myndigheten att Boverkets byggregler innehåller krav på att material och byggprodukter som används i en byggnad inte ska påverka inomhusmiljön negativt och att byggherren redan idag har krav på sig att garantera en riskfri innemiljö i miljöer där känsliga grupper vistas.

Av Stockholms stads kemikalieplan 2014-2019 framgår att staden delar den prioritering som görs av bland andra Kemikalieinspektionen och Miljömålsberedningen att barn och ungdomar är särskilt viktiga grupper att skydda från farliga kemiska ämnen. Att exkludera förskolor och andra lokaler där barn vistas minskar möjligheten att kunna substituera och följa upp vilka material som används i dessa miljöer. Förvaltningen anser att informationen om vilka farliga ämnen som finns i material och varor är bristfällig och att avsaknaden av information om innehållet försvårar möjligheten för byggherren att garantera en riskfri innemiljö för känsliga grupper.

Det förekommer också att byggmaterial innehåller ämnen som inte deklarerats eller förekommer i för höga halter. Förvaltningen har exempelvis vid uppföljning av byggmaterial (genom kemisk analys) i förskolor hittat kortkedjiga klorparaffiner som överstiger tillåtna halter enligt kemikalielagstiftningen. Dessa ämnen återfinns även i både luft och damm. Succesivt införs dessutom regleringar på fler ämnen enligt kemikalielagstiftningen och det är då relevant att känna till vart riskmaterial har byggts in. Att även införa lagkrav för lokaler för förskolor ökar möjligheten att kunna identifiera och byta ut material som efter att de byggts in visar sig innehålla skadliga ämnen för denna känsliga målgrupp.

Med Boverkets förslag att loggbokskravet endast ska omfatta nya byggnader som har en bruttoarea över 1000 kvadratmeter exkluderas också andra lokaler och mindre bostadshus. För byggande aktörer är arbete med loggbok legitimt och används redan systematiskt. Förvaltningen anser således att bruttoarean för vilka byggnader som ska omfattas av kravet ska sänkas för att även omfatta mindre bostadshus och lokaler. Alternativt kan gräns för

bruttoarea över 1000 kvadratmeter kvarstå och därutöver inkludera byggnader med vissa funktioner som omfattar barn och unga, exempelvis skola och förskola.

Anläggningar som omfattas

Boverket föreslår vidare att det ska införas lagkrav på att upprätta loggbok för nya anläggningar som byggs i form av väg, järnväg, spårvagn eller tunnelbana. Lågtrafikerade vägar med en årsdygnsmedeltrafik (ÅDT) under 2000 fordon ska dock vara undantagna från kravet.

Förvaltningen konstaterar att förslaget kommer att innebära att merparten av stadens anläggningsprojekt undantas från krav på loggbok. Stadens huvudgator kommer att omfattas av kravet men inte uppsamlingsgator och lokalgator. I övrigt är inte ledningsägares material inkluderat, vilket berör stadens bolag SVOA (avfall och vatten) och STOKAB (fiber). Förslaget omfattar inte heller de externa ledningsägare som anlägger ledning för gas, el och fiber på allmän platsmark dvs. på stadens mark. Andra kommunala bygg- och anläggningsprojekt på allmän platsmark, som parkeringshus, lekparker, torg, fritids- och idrottsanläggningar m.fl. ryms inte heller i förslaget. Flertalet kommuner arbetar med liknande projekt på allmän platsmark som nu exkluderas i förslaget. Den totala miljöbelastningen av flera mindre anläggningar kan rimligtvis vara större än för de stora anläggningar som enligt Boverkets förslag ska omfattas av lagförslaget. Historiskt har också anläggningar med rör, kabel och ledningar varit problematiska pga. användningen av farliga ämnen. Förvaltningen anser att fler typer av anläggningsprojekt ska inkluderas i lagförslaget. Exempelvis ledning för gas, el och fiber på allmän platsmark dvs. på stadens mark. Andra kommunala bygg- och anläggningsprojekt på allmän platsmark som bör omfattas är mindre vägar, parkeringshus, broar, hamnar, lekparker, torg samt fritids- och idrottsanläggningar.

Byggprodukter som ska dokumenteras

För byggnader föreslår Boverket att alla byggprodukter som stadigvarande ingår i byggnader, inklusive VVS-installationer, ska förtecknas i loggboken. Undantag görs för apparater, utrustning och kablar i tele- och elsystem och infästningar som till exempel skruv, spik, plåtband eller motsvarande.

Förvaltningen ställer sig positiv till Boverkets förslag angående vilka produkter som ska dokumenteras. Att elkablar föreslås undantas från dokumentationskrav är dock problematiskt då dessa ofta innehåller högre halter av exempelvis tungmetaller och flamskyddsmedel som kan frigöras och påverka inomhusmiljön. Ledningsägare använder också stora mängder av kabel på allmän

platsmark. Att ha kunskap om placering av kabel är också viktigt vid framtida sanering och återvinning. Förvaltningen föreslår att kabel ska inkluderas i dokumentationskravet. Byggherren ansvarar för informationen.

Innehåll i loggboken

Boverket föreslår att säkerhetsdatablad för kemiska produkter och information om kandidatämnen i varor infogas i loggboken enligt lagstadgade principer.

Förvaltningen ställer sig positiv till Boverkets förslag om vilka uppgifter som ska ingå i loggboken avseende artikelinformation, datum, säkerhetsdatablad, information om kandidatämnen, prestandadeklaration, mängd och placering.

Förvaltningen är även positiv till Boverkets olika ambitionsnivåer gällande reglering av en loggbok som innefattar olika typer av informationsdelar. Den föreslagna nivån i Boverkets författningsförslag inkluderar enbart information som är tillgänglig genom CLP-förordningen (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar och Reach-förordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006. Kemikalieinformation enligt Reach ska alltid tillhandahållas tillsammans med prestandadeklarationen enligt byggproduktförordningen.

Förvaltningen anser att det inte är tillräckligt att endast kräva information om kandidatämnen och säkerhetsdatablad enligt föreslagen nivå. Denna åsikt delas även av svenska företrädare för branschen, myndigheter och regeringen vilka efterfrågar krav på ytterligare information om kemiskt innehåll i byggprodukter (SOU 2018:51). För varor är det då endast information om innehåll av kandidatlistans för närvarande 191 ämnen som kommer att anges i loggbok. Dessutom uppdateras kandidatlistan med fler ämnen två gånger per år, vilka då inte uppdateras för en redan loggbokförd vara. I byggvaror används tusentals olika kemikalier varav alla farliga ämnen inte är förbjudna eller reglerade. Farliga ämnen kan därför finnas i "varor", ett begrepp som används inom EU:s kemikalieförordning Reach. Boverket har uppmärksammat detta problem och föreslår en framtida nivå för reglering gällande innehåll i loggbok. Denna nivå inkluderar krav på att byggprodukter som förtecknas i loggboken ska omfattas av en innehållsdeklaration gällande kemiska ämnen. Det skulle ge förutsättningar för en spårbarhet av kemiska ämnen i byggnader och anläggningar över tid och nyttan av loggboken skulle realiseras på ett fördelaktigare sätt. Denna nivå är inte möjlig att lagreglera för närvarande enligt Boverket eftersom sådana regler bedöms strida mot EU:s byggproduktförordning. Det är dock positivt att Boverket lyfter behovet av en skarpare reglering gällande innehållsinformation och

har intentionen att kunna införa detta på sikt, vilket också harmoniserar med stadens krav.

Upprättande, förvaltning och överlämnande av loggboken

Boverket föreslår att loggbok ska upprättas vid uppförande av nya byggnader och anläggningar och hållas uppdaterad under byggnadens eller anläggningens livslängd. Byggherren ska se till att loggbok upprättas. Byggherren har skyldighet att överlämna loggboken till ägaren som därefter har skyldigheten att förvalta och uppdatera loggboken under byggnads eller anläggnings livslängd.

Förvaltningen är positiv till Boverkets förslag att loggboken ska uppdateras under byggnads eller anläggnings livslängd. I förslaget exkluderas dock befintliga byggnader och ombyggnader. Boverket lyfter att reglerna emellertid på sikt ska kunna utvidgas till att även omfatta krav på att loggbok upprättas vid större ändringar, som utförts före lagens ikraftträdandedatum.

För byggnader föreslår Boverket att uppdateringskyldigheten ska gälla vid lov- eller anmälningspliktiga åtgärder. Enligt Boverket saknas dock möjligheten att, som för byggnader, koppla åtgärder av anläggningar till befintliga regler som är lov- och anmälningspliktiga. Istället föreslås att *väsentliga* ändringar av anläggningar ska uppdateras i loggboken. I dag förs loggbok vid större ombyggnader i Stockholms stad, exempelvis tätskiktsbytet av Sergels torg. Loggbok planeras även att användas vid ombyggnad av stadens förvaltningsbyggnad för tekniska förvaltningar. Förvaltningen anser att även större ombyggnader av befintliga byggnader och anläggningar som uppförts före lagens ikraftträdandedatum, ska omfattas av dokumentationskrav i loggbok redan i nuvarande lagförslag.

2018:23 Klimatdeklaration av byggnader

Förvaltningen ställer sig positiv till att krav på klimatdeklarationer för nyproducerade byggnader införs. Vid nyproduktion av byggnader med de energikrav som staden ställer i markupplåtelseavtal vid byggande på stadens mark, 55 kWh/m² relativt Boverkets nationella krav 80 kWh/m², är klimatpåverkan ungefär lika stor från byggmaterial och byggprocessen som från driften av byggnaden. Stockholms stad har i stadsutvecklingsprojektet Norra Djurgårdsstaden påbörjat ett utvecklingsarbete med att begära in beräkningar av klimatpåverkan från byggmaterial och byggprocess.

Förvaltningens erfarenhet från Norra Djurgårdsstaden är att kompetensen att beräkna klimatpåverkan från byggprocess och byggmaterial varierar stort mellan olika byggherrar. Genom att ett nationellt krav införs kommer kompetensen inom beräkningsmetodik att byggas upp inom hela branschen. En förutsättning för

deklarationernas kvalitet är, som Boverket föreslår, att en nationell kvalitetskontrollerad databas för beräkningar byggs upp.

Förvaltningen tillstyrker Boverkets förslag men lämnar nedan synpunkter på hur det fortsatta arbetet kan förbättras.

Byggnader som omfattas av kravet - Boverkets förslag

Boverket föreslår att flerbostadshus och lokaler inledningsvis omfattas av krav på klimatdeklaration. För övriga byggnader, däribland småhus, anser Boverket att det är rimligt att kraven kan börja gälla två år senare.

Byggnader som omfattas av kravet - Miljöförvaltningens synpunkter

Förvaltningen bedömer att det inte torde vara svårare eller dyrare att klimatdeklarera övriga byggnader såsom småhus än att deklarerat flerbostadshus och lokaler. Förvaltningen föreslår därför att samma krav som gäller flerbostadshus och lokaler även ska gälla småhusindustrin, så att samma kompetens byggs upp inom denna del av byggbranschen. Förvaltningen anser således att kravet för att deklarerat småhus inte ska senareläggas två år.

Byggnader som omfattas av kravet - Boverkets förslag

Boverket föreslår att krav på klimatdeklaration gäller vid uppförande av byggnader, dock med vissa undantag.

Följande byggnader föreslås bli undantagna kraven på klimatdeklaration:

1. Byggnader som huvudsakligen används för andakt eller religiös verksamhet.
2. Industrianläggningar och verkstäder.
3. Bostadshus som används eller är avsedda för användning
  - a) mindre än fyra månader per år, eller
  - b) under en begränsad del av året, om energianvändningen beräknas vara mindre än 25 procent av en helårsanvändning.
4. Tillfälliga byggnader som är avsedda att användas högst två år.
5. Ekonomibygnader med ett lågt energibehov som är avsedda för jordbruk, skogsbruk och därmed jämförlig näring.
6. Fristående byggnader med en total användbar golvyta som är mindre än 50 kvadratmeter.
7. Byggnader som är avsedda för totalförsvaret och som på grund av byggnadens utformning eller den verksamhet som bedrivs där är av hemlig natur.

Byggnader som omfattas av kravet - Miljöförvaltningens synpunkter

I sin motivering hänvisar Boverket till att byggnader som omfattas av undantag av energideklaration även ska omfattas av undantag från klimatdeklaration. Förvaltningen delar inte Boverkets

uppfattning att samtliga undantagna byggnadskategorier ovan ska omfattas av undantaget från klimatdeklarationen eftersom klimatpåverkan från byggfasen inte kan jämföras med energianvändningen i driftfasen.

Förvaltningen föreslår att undantaget för byggnader beskrivna under punkt 1, och 4 tas bort. Förvaltningen anser att byggnader som huvudsakligen används för andakt eller religiös verksamhet bör omfattas av kravet på klimatdeklarationer eftersom denna typ av byggnader har samma klimatpåverkan som andra byggnader som omfattas av kravet på klimatdeklaration. I fråga om byggnader som avsedda för tillfällig användning, föreslår förvaltningen att dessa byggnader inte ska omfattas av undantaget. Det byggs flera modulhus som är avsedda för tillfällig användning. Klimatpåverkan från dessa byggnader i byggfasen kan jämföras med klimatpåverkan från andra byggnader som är avsedda för permanent användning. För punkt 2 (Industrianläggningar och verkstäder) föreslår förvaltningen att Boverket inför en nedre gräns för användning av byggmaterial med hög klimatpåverkan, exempelvis betong och stål, så att större industrianläggningar omfattas av kravet på klimatdeklarationer.

Däremot kan undantaget för byggnader beskrivna under punkt 3,5, 6 och 7 kvarstå. Förvaltningen har förståelse för att byggnader som är avsedda för totalförsvaret är sekretessklassade och att det då är svårt att få fram information om byggmaterialen.

Enhet för deklARATION - Boverkets förslag

Klimatpåverkan beräknas som GWP_{GHG20} och redovisas i enheten kg koldioxidekvivalenter. Exakt vad som inräknas i GWP bestäms av hur GWP har beräknats i de klimatdata för enskilda produkter, bränslen och så vidare som ligger till grund för klimatdeklarationen för en hel byggnad.

Enhet för deklARATION - Miljöförvaltningens synpunkter

Förvaltningen vill påpeka att vid beräkningen av ett enskilt byggprojekt, kommer resultatet att variera beroende på vilken standard som ligger till grund av framtagande av EPD:er¹ (Environmental Product Deklaration). Detta i sig gör att resultaten kan vara ojämförbara. Förvaltningen föreslår att en standardisering för EPD:er införs.

Klimatdata - Boverkets förslag

Såväl generiska data som verkliga data ska kunna användas för beräkning av modul A1–A5 i klimatdeklarationen.

---

¹ En beskrivning som innehåller information om produkters miljöprestanda.

Klimatdata - Miljöförvaltningens synpunkter

Förvaltningen föreslår att i första hand ska verkliga data användas. I de fall då det inte går att få fram verkliga data, kan generiska data användas. Detta därför att olika kvalitéter av samma material kan ha stora skillnader i klimatpåverkan. Dessa skillnader blir bara redovisade om standardiserade EPD:er används.

Metod och redovisning - Boverkets förslag

Boverket föreslår att staten finansierar framtagandet av en nationell databas med generiska klimatdata för byggsektorn. Naturvårdsverket föreslås att i samråd med Boverket och Trafikverket få i uppdrag att utveckla och långsiktigt förvalta denna databas som successivt kan byggas på med fler sektorer och data för fler miljöpåverkanskategorier.

Metod och redovisning - Miljöförvaltningens synpunkter

Förvaltningen föreslår att det ska vara obligatoriskt att använda den nationella databasen vid LCA-beräkningen. På så sätt säkerställs kvalitén på klimatdata som används. Dessutom anser förvaltningen att en sådan databas måste innehålla EPD:er och inte enbart generiska klimatdata.

Metod och redovisning - Boverkets förslag

Boverket har tagit fram en skiss på rapportmall för klimatdeklaration som verket kommer att utveckla till en slutversion.

Metod och redovisning - Miljöförvaltningens synpunkter

Förvaltningen föreslår att klimatdeklarationen ska innehålla mer informativa data. Det ska framgå från klimatdeklarationen om generiska eller verkliga data ligger till grund vid framtagandet av resultatet, dessutom ska klimatdeklarationen innehålla information om vilket beräkningsverktyg som användes vid framtagandet av resultatet. Det ska också framgå vilka byggdelar och vilka byggmaterial som deklarerar.

Registrering av klimatdeklaration - Boverkets förslag

Boverket föreslår att klimatdeklarationen registreras senast sex månader efter att slutbesked eller interimistiskt slutbesked har meddelats. Ett alternativt förslag är att klimatdeklarationen och energideklarationen registreras vid samma tillfälle, d.v.s. senast två år efter att byggnaden har tagits i bruk.

Registrering av klimatdeklaration - Miljöförvaltningens synpunkter

Förvaltningen föreslår att klimatdeklarationen ska registreras för första gången i samband med bygglovsansökan. Detta i sig kan göra det möjligt att påverka valet av byggmaterialen medan projektering fortfarande pågår. Kravet på att registrera klimatdeklarationen

senast sex månader efter att slutbeskedet eller interimistiskt slutbesked har meddelats kvarstår.

SOU 2018:51 Resurseffektiv användning av byggmaterial

Boverkets förslag

Byggmaterialanvändningen är inte resurseffektiv vare sig inom EU eller i Sverige. Byggande och rivning genererar en tredjedel av samhällets totala avfallsmängder. Till 2020 ska 70 viktprocent av det icke-farliga bygg- och rivningsavfallet återanvändas eller återvinnas. 2014 uppskattas att EU och Sverige uppnådde 50 respektive 58 procent. Det finns potential att återanvända och återvinna mer byggprodukter men det finns hinder.

Kommitténs analys har visat att det finns två huvudsakliga hinder för resurseffektiv byggmaterialanvändning:

- brist på information om innehåll i byggprodukter
- brist på ekonomiska incitament att återanvända eller återvinna byggprodukter.

Kommittén föreslår innehållsförteckningar för byggprodukter och ett nationellt främjandepaket för resurseffektiva byggmaterialval. Främjandepaketet innebär att regeringen uppdrar åt Vinnova att skapa beställargrupper, lämna bidrag till utvecklings- och forskningsstudier och sprida information.

Miljöförvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningen delar kommitténs uppfattning att brist på information om innehåll i byggprodukter och brist på ekonomiska incitament att återanvända eller återvinna byggprodukter bidrar till en ineffektiv byggmaterialanvändning. Det finns dock många andra bidragande faktorer som förvaltningen noterat i tillsynen av hanteringen av rivningsavfall:

- rivningar ska gå fort, det blir dyrt att låta rivningsfirmor sortera och demontera mer än nödvändigt
- för vissa avfallsslag kan återvinning medföra långa transportsträckor då antalet återvinningsföretag är litet
- efterfrågan på begagnade varor är liten
- det är med gällande hyreslagstiftning ofta billigare att riva ut hela kök, innerdörrar, fönster o.s.v. än att spara och renovera trots att befintlig inredning många gånger håller högre kvalitet än de byggvaror de ersätts med. Byggreglerna kan behöva ses över så att dessa inte i onödan hindrar renovering och återbruk.
- byggvaror tillverkas inte för långsiktig användning

Miljöförvaltningen anser att det utöver utredningens förslag behövs en skärpning av kraven på utsortering. Avfallshierarkin är visserligen införd i 15 kapitlet 10 § i miljöbalken men lagstiftade krav på utsortering av fler fraktioner än farligt avfall, organiskt avfall, elavfall och brännbart skulle öka möjligheterna till återvinning ytterligare. Sortering av fler fraktioner förutsätter dock att hela återvinningskedjan fungerar så att inte t.ex. långa transporter äter upp miljövinsten.

Miljöförvaltningen har inga erinringar mot kommitténs förslag men påtalar vikten av kontinuerlig uppdatering av ämnen som ska ingå i innehållsförteckningarna vartefter nya ämnen släpps ut på marknaden. Att utifrån en innehållsförteckning göra en bedömning kan vara svårt eftersom alla inte kan känna till de olika ämnenas egenskaper och om det finns alternativ. Systemet med innehållsförteckningar bör utformas så att det hjälper användarna att bedöma ämnens miljö- och hälsofarlighet och att göra bättre val.

SLUT